'కర్మ' KARMA

రచయిత: గోపరాజు వేంకట ఆదిత్య

Sri Gayathri Publishers

కర్మ

KARMA

రచయిత: గోపరాజు వేంకట ఆదిత్య

శ్రీ గాయత్రి పబ్లిషర్స్

Email: g.auditya@gmail.com

Sri Gayathri Publishers

Printed in India

సాధారణంగా మన నిత్య జీవితంలో ఎవరికైనా ఏదైనా కష్టం వచ్చినా, ఊహించని అవమానం ఎదురైనా వెంటనే పెదవుల దాటి వచ్చే మాట—"ఏమి కర్మ రా నాయనా!". చాలా మంది తాము ఎవరికీ కీడు చేయలేదని, తమ పరిధిలో తాము మంచిగానే బతుకుతున్నామని, అందరికీ సహాయమే చేస్తున్నామని గట్టిగా నమ్ముతారు. అయినా సరే, జీవితంలో ఎందుకు ఇన్ని అవమానాలు, కష్టాలు, మానసిక సంఘర్షణలు ఎదురవుతున్నాయో అర్థం కాక సతమతమవుతుంటారు. తాము మంచివారమే అయినప్పు , తమకు ఎందుకు చెడు జరుగుతోంది? ఈ ప్రశ్న ప్రతి సగటు మనిషిని వేధించే ఒక నిరంతర శోధన. ఈ పుస్తకం అసలు 'కర్మ' అంటే ఏమిటి? దాని బాహ్య స్వరూపం వెనుక దాగి ఉన్న అంతరార్థం ఏమిటి? అనే ప్రశ్నలకు సనాతన ధర్మంలోని గ్రంథాల సాక్షిగా సమాధానం వెతికే ఒక పవిత్ర ప్రయత్నం.

- **గోపరాజు వేంకట ఆదిత్య**

వేదాల కాలంలో 'కర్మ' — 'ఋత' అనే విశ్వ నియమం:

మన సనాతన ధర్మానికి మూలాలైన తొలినాటి వేదాలలో నేడు మనం వాడుతున్న 'కర్మ' అనే పదానికి అర్థం కేవలం శారీరక పనులు మాత్రమే కాదు. అప్పట్లో దీనిని 'ఋత' (Ṛta) అనే ఉన్నతమైన భావనతో పిలిచేవారు. 'ఋత' అంటే ఈ అనంత విశ్వాన్ని ఒక క్రమ పద్ధతిలో నడిపించే ఒక అదృశ్యమైన, సర్వోన్నతమైన ప్రకృతి మరియు నైతిక నియమం.

సూర్యచంద్రులు సమయానికి ఉదయించడం, రుతువులు క్రమంగా మారడం, గాలి వీచడం, నది ప్రవహించడం... ఇవన్నీ 'ఋత' అనే విశ్వ నియమం ప్రకారమే జరుగుతాయి. వేదాల కాలంలో ఈ నియమాన్ని గౌరవిస్తూ, ప్రకృతి శక్తులతో మనిషి అనుసంధానం కావడానికి 'యజ్ఞ యాగాదులు' చేసేవారు. ఆ యజ్ఞాలలో చేసే పవిత్రమైన విధులను, హోమాలను మాత్రమే 'కర్మ' అని పిలిచేవారు. అంటే, అప్పట్లో కర్మ అంటే ప్రకృతి సమతుల్యతను కాపాడటానికి చేసే ఒక దైవికమైన బాధ్యత.

వేదాల నుండి ఉపనిషత్తుల వరకు:

కాలం గడుస్తున్న కొద్దీ, వేదాలలో ఉన్న ఈ గంభీరమైన జ్ఞానం, యజ్ఞాల సంక్లిష్టత సాధారణ ప్రజలకు అర్థం కావడం కష్టంగా మారింది. రోజువారీ జీవితం గడిపే సామాన్యుడికి ఈ విశ్వ నియమాలను ఎలా అన్వయించాలో, తమ కష్టసుఖాలకు కారణాలను ఎలా వెతుక్కోవాలో తెలియలేదు.

ఈ స్థితిలో, సమాజంలోని ప్రతి ఒక్కరికీ ఈ పరమార్థాన్ని సులభంగా అందించాలని మన పూర్వీకులైన మహర్షులు సంకల్పించారు. వారు తమ అపారమైన తపశ్శక్తితో, మేధస్సుతో వేదాలలోని నిగూఢమైన సత్యాలను మథించి, వాటి సారాన్ని సామాన్యుడికి సైతం అర్థమయ్యే కథలు, సంభాషణల రూపంలోకి మార్చారు. అలా వేదాల చివరి భాగాలైన 'ఉపనిషత్తులు' ఆవిర్భవించాయి. ఈ పరిణామ క్రమంలోనే, అంతకుముందు ప్రకృతికి మాత్రమే పరిమితమైన 'ఋత' అనే నియమం... మనిషి వ్యక్తిగత ప్రవర్తనకు, ఆలోచనలకు వర్తించే 'కర్మ సిద్ధాంతం'గా రూపాంతరం చెందింది.

బృహదారణ్యక ఉపనిషత్తు — కర్మ సిద్ధాంతానికి మూలస్తంభం:

ఈ ఉపనిషత్తులలోకెల్లా అత్యంత ప్రాచీనమైనది, అతి పెద్దదైన 'బృహదారణ్యక ఉపనిషత్తు' లో ఈ కర్మ సిద్ధాంతం గురించిన మొట్టమొదటి, అత్యంత స్పష్టమైన చర్చ కనిపిస్తుంది. యాజ్ఞవల్క్య మహర్షి వంటి గొప్ప జ్ఞానులు ఈ గ్రంథంలో కర్మ యొక్క రహస్యాలను విప్పారు.

ఈ ఉపనిషత్తు ఏం చెబుతుందంటే—మనం బాహ్యంగా చేసే పనులు మాత్రమే కర్మలు కావు. మనిషి మనస్సులో మొదట ఒక కోరిక (Desire) పుడుతుంది; ఆ కోరిక బలపడి ఒక సంకల్పం (Intent) గా మారుతుంది; ఆ సంకల్పం నెరవేరడం కోసం మనిషి ఒక పని (Action) చేస్తాడు. ఆ పనే 'కర్మ' అయి, దానికి తగిన ఫలితాన్ని సృష్టిస్తుంది. మనం పైకి ఎంత మంచిగా కనిపిస్తున్నా, మన అంతరంగంలో ఉండే స్వార్థం, కోపం లేదా గత జన్మల మానసిక ముద్రలే మనకు ఎదురయ్యే అవమానాలకు, కష్టాలకు కారణమవుతాయని ఈ ఉపనిషత్తు అత్యంత లోతుగా విశ్లేషించింది. "నువ్వు ఏది ఆలోచించి, ఏ పని చేస్తావో... అదే నీ రాతగా మారుతుంది" అని బృహదారణ్యకం నిరూపించింది.

"నేను అందరికీ మంచి చేస్తున్నాను కదా, నాకెందుకు ఈ అవమానాలు? నేనెవరికీ కీడు తలపెట్టలేదు కదా, నాకెందుకు ఈ

కష్టాలు?"—ఈ ప్రశ్న ప్రతి సగటు మనిషిని వేధించే ఒక నిరంతర శోధన. దీనికి సమాధానం దొరకాలంటే, మనం పైన చెప్పుకున్న బృహదారణ్యక ఉపనిషత్తు శ్లోకాన్ని నిశితంగా పరిశీలించాలి:

"యథాకారీ యథాచారీ తథా భవతి — సాధుకారీ సాధుర్భవతి, పాపకారీ పాపో భవతి"

ఈ అమృత వాక్యానికి లోతైన అర్థం ఉంది. ఉపనిషత్తుల దృష్టిలో కర్మ అంటే కేవలం సమాజం చూసే 'బాహ్య ప్రవర్తన' (Outer Action) కాదు; దానికి వెనుక ఉన్న 'అంతరంగ సంకల్పం' (Inner Intent). మనం పైకి ఎంత సాధువులా నటించినా, ఎంత పవిత్రంగా మాట్లాడినా... మన లోపల దాగి ఉన్న ఆలోచనల నాణ్యతను బట్టే మన కర్మ ఫలం ఆధారపడి ఉంటుంది.

<u>దీన్ని నిత్య జీవితంలో ఎదురయ్యే రెండు స్పష్టమైన ఉదాహరణల ద్వారా అర్థం చేసుకుందాం:</u>

<u>ఉదాహరణ 1: ప్రశంసల వెనుక దాగి ఉన్న స్వార్థం</u>

ఒక వ్యక్తి సమాజంలో పెద్ద దాతగా చెలామణి అవుతున్నాడు. ఒక అనాథ శ్రమానికి లక్ష రూపాయల విరాళం ఇచ్చాడు. పైకి

చూసేవారికి ఇది చాలా గొప్ప 'సత్కర్మ'లా కనిపిస్తుంది. కానీ, అతని అంతరంగంలో ఉన్న అసలు ఆలోచన ఏమిటంటే—ఈ విరాళం ఇవ్వడం ద్వారా సమాజంలో తనకు పేరు రావాలి, వ్యాపారంలో లాభాలు పెరగాలి, అందరూ తనను గౌరవించాలి. అంటే, అక్కడ కర్మకు మూలం 'దయ' కాదు, 'అహంకారం మరియు స్వార్థం'.

బృహదారణ్యక ఉపనిషత్తు ప్రకారం, ఆ వ్యక్తి మనస్సులో ఉన్న అహంకారమే అతని 'నిజమైన కర్మ'. ఆ కర్మకు ఫలితంగా భవిష్యత్తులో అతనికి అవమానమో, నష్టమో ఎదురైనప్పుడు..."నేను అంత దానం చేసినా నాకెందుకు ఈ గతి పట్టింది?" అని అతడు ఏడుస్తాడు. కానీ ప్రకృతి అతని బాహ్య చేష్టలను చూడలేదు; అతని అంతరంగంలోని స్వార్థ సంకల్పాన్ని మాత్రమే లెక్కగట్టింది.

ఉదాహరణ 2: కఠినత్వం వెనుక ఉన్న నిష్కల్మషత్వం

మరొక ఉదాహరణ చూద్దాం. ఒక గురువు లేదా తండ్రి తన శిష్యుడిని/కొడుకును అందరి ముందూ గట్టిగా మందలించాడు, కొన్నిసార్లు శిక్షించాడు కూడా. బాహ్య ప్రపంచానికి ఇది ఒక 'క్రూరమైన' లేదా 'చెడు' పనిగా అనిపించవచ్చు. ఆ అబ్బాయికి అవమానంగా కూడా అనిపించవచ్చు. కానీ ఆ తండ్రి అంతరంగంలో

ఉన్న సంకల్పం—తన కొడుకు బాగుపడాలి, సమాజంలో గొప్పవాడు కావాలి అనే పవిత్రమైన ప్రేమ. ఇక్కడ బాహ్యంగా కర్మ కఠినంగా ఉన్నా, అంతరంగం నిష్కల్మషమైనది కాబట్టి, అది ఆ తండ్రికి పుణ్య కర్మగానే మారుతుంది తప్ప పాపం కాదు.

బృహదారణ్యక ఉపనిషత్తు మనిషి యొక్క రాతను (Destiny) ఎవరో ఆకాశంలో కూర్చుని రాయడం లేదని తేల్చి చెప్పింది. అంటే, ఇవాళ నీకు ఎదురవుతున్న అవమానమో, కష్టమో ఒక 'ఫలితం' (Effect) మాత్రమే. దానికి కారణమైన 'బీజం' (Cause) ఎప్పుడో నీ అంతరంగంలో నాటబడింది. అది ఈ జన్మలోనిది కావచ్చు, లేదా గత జన్మల నుండి నీ ఉపచేతన మనస్సులో మోసుకొస్తున్న 'మానసిక ముద్రలు' (Subconscious Impressions/Samskaras) కావచ్చు.

మనకు తెలియకుండానే మన లోపల దాగి ఉన్న ఈ పాత కోరికలు, ద్వేషాలు సమయం చూసి బయటకు వచ్చి మన చేత తప్పుడు పనులు చేయిస్తాయి, లేదా మనల్ని కష్టాల వైపు నడిపిస్తాయి. అందుకే, ఈ సృష్టిలో ఏదీ ఊరికే జరగదు. మన తలరాతకు పూర్తి బాధ్యత మనదే.

ఆత్మ సాక్షి: ధర్మంతో కోరికల సరిపోలిక

ఇక్కడే ప్రతి మనిషీ తన లోపల ఉన్న 'ఆత్మ సాక్షి' ని మేల్కొలపాలి. మన మనస్సులో ఏదైనా ఒక కోరిక పుట్టగానే, బాహ్యంగా ఆ పని చేయడానికి ఉరకలు వేయకూడదు. ప్రతి ఒక్కరూ ఒక క్షణం ఆగి, అంతర్ముఖులై, "అసలు ఈ కోరిక వెనుక నాకున్న నిజమైన ఉద్దేశం ఏమిటి? ఇందులో నా స్వార్థం, అహంకారం లేదా పరనింద దాగి ఉన్నాయా?" అని తమను తాము ప్రశ్నించుకోవాలి.

అలా విశ్లేషించుకున్న అంతరంగ కోరికను 'ధర్మం' తో సరిపోల్చి చూడాలి. ఏ కోరికైతే ధర్మానికి లోబడి ఉంటుందో, అదే సత్కర్మగా మారుతుంది. ఒకవేళ ఆ కోరిక వెనుక కుత్సితమైన ఉద్దేశం ఉంటే, 'ఆత్మ సాక్షి' ఇచ్చే హెచ్చరికను విని, ఆ కోరికను అక్కడే తుంచివేయాలి. ఇలా చేయడం వల్ల మనిషి అనవసరమైన, అధర్మమైన పనులను (వికర్మలను) చేయకుండా తనను తాను కాపాడుకోగలడు. పైకి మంచిగా కనిపిస్తూ లోపల కుళ్ళు దాచుకునే అలవాటు పోయి, అంతరంగం శుద్ధమవుతుంది.

మనం ఈ జన్మలో ఏ తప్పూ చేయకపోయినా అనుభవిస్తున్న కష్టాలకు కారణం 'పూర్వ జన్మ కర్మలు'. గత అనేక జన్మలలో మనం

చేసిన సమస్త కర్మల మూటను 'సంచిత కర్మ' అంటారు. ఈ జన్మ ఎత్తేటప్పుడు, ఆ మూటలో నుండి ఈ సారికి మనం అనుభవించాల్సిన ఒక చిన్న భాగాన్ని ప్రకృతి వేరు చేస్తుంది. దాన్నే 'ప్రారబ్ధ కర్మ' (తలరాత) అంటారు.

మన మహర్షులు గత జన్మలను కేవలం గుడ్డిగా నమ్మలేదు, వారి పరిశీలనలో బలమైన తార్కిక ఆధారాలు ఉన్నాయి. పుట్టగానే పసిపిల్లాడికి పాలు తాగాలనే 'సహజ ప్రవృత్తి' (Innate Instinct), పుట్టుకతోనే సమాజంలో కనిపించే 'అసమానతలు' (ఒకరు ధనిక, ఒకరు పేదరికం), మరియు బాల్యంలోనే అసాధారణ ప్రతిభ చూపే 'బాల మేధావులు' (Child Prodigies) ... ఇవన్నీ గత జన్మల అనుభవాల తాలూకు ముద్రలే.

మరి ఆ గత జన్మ జ్ఞాపకాలను ప్రకృతి మనకు ఎందుకు ఇవ్వలేదు? అందులో ప్రకృతి యొక్క అద్భుతమైన 'కరుణ' దాగి ఉంది. గత వంద జన్మల కష్టాలు, అవమానాలు, మరణ వేదనలు, బంధుత్వాల గందరగోళం (గత జన్మ శత్రువు ఈ జన్మలో కొడుకు కావచ్చు) అన్నీ గుర్తుంటే మనిషి పిచ్చివాడైపోతాడు. అందుకే ప్రకృతి ప్రతి జన్మలోనూ గతాన్ని తుడిచేసి, గతాన్ని మరిచిపోయి ఈ జన్మలోనైనా సత్కర్మల

ద్వారా నిన్ను నువ్వు సముద్ధరించుకో అని ఒక 'తెల్ల కాగితం' లాంటి మనస్సును, కొత్త అవకాశాన్ని ఇస్తుంది.

మనిషి చనిపోయేటప్పుడు అతని అంతిమ మానసిక స్థితి (Last Thought) మరియు అతని జీవితకాల కర్మల ఆధారంగా తదుపరి జన్మ నిర్ణయించబడుతుంది. భగవద్గీత దీనిపై స్పష్టతనిచ్చింది:

సాత్విక గుణంతో చనిపోతే: పుణ్యకర్మలు ఎక్కువగా ఉండి, మనస్సు ప్రశాంతంగా, దైవచింతనతో ఉన్నప్పుడు ఉన్నతమైన లోకాలకు లేదా ఈ భూమిపై పవిత్రమైన, సంస్కారవంతమైన కుటుంబాలలో జన్మ లభిస్తుంది.

రాజసిక గుణంతో చనిపోతే: కోరికలు, అహంకారం, భోగ లాలసత్వంతో చనిపోతే, మళ్లీ ఈ భూమిపై కర్మ బంధాలలో చిక్కుకునే మనుషులుగా పుడతారు.

తామసిక గుణంతో చనిపోతే: క్రూరత్వం, పరనింద, పశుప్రవృత్తితో జీవించి చనిపోతే, వారు తమ బుద్ధి స్థాయికి తగినట్లుగా జంతువులుగానో, వృక్షాలుగానో లేదా కీటకాలుగానో జన్మించాల్సి వస్తుంది. అంటే, ఆత్మ పరిణామ క్రమంలో వెనక్కి తగ్గుతుంది.

మహర్షులు తమ తపశ్శక్తి ద్వారా, యోగ సాధన ద్వారా 'జాతిస్మరత్వం' (గత జన్మలను గుర్తు తెచ్చుకునే స్థితి) సాధించారు. పతంజలి యోగసూత్రాల ప్రకారం, మన ఉపచేతన మనస్సులో (Subconscious) గత జన్మల జ్ఞాపకాలు 'సంస్కారాల' రూపంలో దాగి ఉంటాయి. తీవ్రమైన ధ్యానంలో ఆ పొరలను విప్పినప్పుడు, గత జన్మల దృశ్యాలు సినిమా లాగా కనిపిస్తాయి. బుద్ధునికి జ్ఞానోదయం అయినప్పుడు ఆయన తన వందలాది గత జన్మలను (జాతక కథలు) చూసుకున్నాడు. తాము స్వయంగా అనుభవించి చూశారు కాబట్టే, మహర్షులు దీన్ని పరమ సత్యంగా లోకానికి చాటారు.

పతంజలి యోగసూత్రాల ప్రకారం గత జన్మల జ్ఞాపకాలను తెలుసుకోవడం అనేది ఒక శారీరక ఆసనం కాదు; అది మనస్సు యొక్క అత్యంత లోతైన పొరల్లోకి ప్రయాణించే ఒక విశిష్టమైన మానసిక ప్రక్రియ. మన మహర్షులు మన ఉపచేతన మనస్సును ఒక కంప్యూటర్ హార్డ్ డిస్క్‌తో పోల్చారు. మనం గత జన్మలలో చేసిన పనులు, అనుభవించిన భావోద్వేగా అన్నీ కూడా నశించిపోకుండా, ఈ హార్డ్ డిస్క్‌లో 'సంస్కారాలు' లేదా 'వాసనలు' అనే సూక్ష్మ ముద్రల రూపంలో దాగి ఉంటాయి. సాధారణంగా మన బాహ్య మనస్సు ఎప్పుడూ ఆలోచనల అలలతో గందరగోళంగా ఉండటం వల్ల లోపల దాగి ఉన్న ఈ డేటా మనకు కనిపించదు.

దీనిని బయటకు తీయడానికి పతంజలి మహర్షి 'సంయమము' అనే సాధనను ప్రతిపాదించారు. ఒక యోగి ప్రాణాయామం మరియు ధ్యానం ద్వారా మనస్సులోని అనవసరపు ఆలోచనలను పూర్తిగా నిశ్చలం చేసినప్పుడు, మనస్సు ఒక స్వచ్ఛమైన అద్దంలా మారుతుంది. అలా స్థిరపడిన మనస్సును మనలో ఉన్న ఏదైనా ఒక సహజ ప్రవృత్తిపై లేదా భయంపై (ఉదాహరణకు: కొందరికి కారణం లేకుండానే నీరంటే ఉండే విపరీతమైన భయం) కేంద్రీకరించి, ధ్యానంలో దాని మూలాల్లోకి వెనక్కి ప్రయాణిస్తారు (Reverse Tracing). ఈ తీవ్రమైన ఏకాగ్రత, ధ్యానాల కలయికే 'సంయమము'. ఈ ప్రక్రియ ద్వారా మన ఉపచేతన మనస్సులోని సంస్కారాల పొరలు విడివడి, గత జన్మల దృశ్యాలు ఒక చలనచిత్రంలా అంతరంగంలో సాక్షాత్కరిస్తాయి. అయితే, మహర్షులు గత జన్మలను తెలుసుకోవాలనే కుతూహలం కంటే, ఆ జన్మల చక్రం నుండి ఎలా విముక్తి పొందాలో తెలుసుకోవడమే నిజమైన యోగమని, ఈ శక్తులు మోక్ష మార్గానికి అడ్డంకులని కూడా హెచ్చరించారు.

పతంజలి మహర్షి విభూతి పాదంలో గత జన్మలను తెలుసుకోవడం, ఇతరుల మనస్సులను చదవడం వంటి శక్తులను (విభూతులను) వివరించినప్పటికీ... వెంటనే తదుపరి సూత్రాలలో ఒక గొప్ప హెచ్చరిక చేశారు:

ఈ శక్తులన్నీ (పూర్వ జన్మను తెలుసుకోవడంతో సహా) ఆత్మ సాక్షాత్కారానికి, మోక్షానికి 'విఘ్నాలు' (అడ్డంకులు) మాత్ర .

యోగవాసిష్ఠం (Yoga Vasistham) గ్రంథంలో కర్మ సిద్ధాంతం గురించిన చర్చ అత్యంత విప్లవాత్మకంగా, ఆలోచింపజేసేలా సాగుతుంది. ఒకానొక సందర్భంలో శ్రీరాముడు వైరాగ్యంతో బాధపడుతూ, "విశ్వమంతా ఈ కర్మ నియమానికి, ప్రారబ్ధానికి (తలరాతకు) లోబడి ఉన్నప్పుడు ఇక మనిషి చేసే ప్రయత్నానికి విలువ ఏముంది? అంతా విధి ప్రకారమే జరిగినప్పుడు మనం కొత్తగా చేసేదేముంటుంది?" అని నిరాశతో ప్రశ్నిస్తాడు. రాముడి అంతరంగంలోని ఈ సందేహాన్ని నివృత్తి చేస్తూ వసిష్ఠ మహర్షి కర్మ సిద్ధాంతానికి ఒక సరికొత్త నిర్వచనాన్ని ఇస్తారు. వసిష్ఠుని ప్రకారం, మనం 'విధి' లేదా 'తలరాత' అని దేన్నైతే పిలుస్తున్నామో, అది మరేదో కాదు——ఈ జన్మ లేదా గత జన్మలలో మనం తీవ్రంగా చేసిన సొంత కర్మల యొక్క ఫలితమే.

"గత జన్మలో నువ్వు చేసిన పురుషార్థమే (ప్రయత్నమే) ఈ జన్మలో నీకు విధిగా మారుతుంది. కాబట్టి, విధి కంటే మనిషి యొక్క స్వయం ప్రయత్నమే అత్యంత బలమైనది" అని వసిష్ఠుడు స్పష్టం చేస్తాడు. ఆయన

ఒక అద్భుతమైన ఉదాహరణ ఇస్తూ—గత జన్మల కర్మలను ఒక అడవి ఆవుతో పోల్చితే, ఈ జన్మలో మనిషి చేసే ప్రస్తుత ప్రయత్నం (పురుషార్థం) ఒక బలమైన సింహం లాంటిది; సింహం తలుచుకుంటే ఆవును సులభంగా జయించగలదు. అలాగే, ప్రస్తుత జన్మలో మనం చేసే తీవ్రమైన సత్కర్మలు, వివేకవంతమైన ప్రయత్నాలు ఎంతటి బలమైన ప్రారబ్ధాన్ని అయినా సరే మార్చివేయగలవు లేదా దాని తీవ్రతను తగ్గించగలవు. వసిష్ఠుని ఈ బోధ విన్న తర్వాత, శ్రీరాముడు కర్మ పట్ల ఉన్న నిరాశను వీడి, విధి అనేది ఒక జడమైన నియమమని, దాన్ని మార్చగల శక్తి కేవలం మనిషి యొక్క ప్రస్తుత 'చేతన' మరియు 'సత్ప్రయత్నం' లోనే ఉందనే నిజాన్ని గ్రహించి, కార్యోన్ముఖుడవుతాడు. కర్మ సిద్ధాంతం మనిషిని చేతకానివాడిగా మార్చడానికి కాదు, తన జీవితాన్ని తానే మలచుకునే ధీరుడిగా నిలబెట్టడానికేనని యోగవాసిష్ఠం నిరూపించింది.

మరి కర్మలు ఎలా చేయాలి?

భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణుడు కర్మ సిద్ధాంతాన్ని సామాన్య మనిషి తన దైనందిన జీవితంలో ఆచరించదగ్గ ఒక గొప్ప 'జీవన విధానం'గా మార్చి ఉపదేశించాడు. కృష్ణుడు అందించిన ఈ దివ్య బోధనలోని

పరమార్థం—'నిష్కామ కర్మ'. *"కర్మణ్యేవాధికారస్తే మా ఫలేషు కదాచన"* అని చెబుతూ, పని చేయడంపై మాత్రమే నీకు అధికారం ఉంది కానీ ఫలితంపై లేదని స్పష్టం చేశాడు. ఫలితంపై వ్యామోహాన్ని వదిలేసి, కర్తవ్య భావనతో పని చేసినప్పు కొత్త కర్మ బంధాలు అంటవు.

ఇక్కడ ఆధునిక విజ్ఞాన శాస్త్రానికి, గీతకు ఉన్న సంబంధాన్ని గమనించాలి. నేటి న్యూరోసైంటిస్టులు "మనిషికి స్వేచ్ఛా సంకల్పం (Free Will) లేదు, మన మెదడులోని రసాయన చర్యలు, పాత అలవాట్లే మన చేత పనులు చేయిస్తున్నాయి" అని వాదిస్తున్నారు. ఈ భౌతిక వాదం నిజమే, కానీ ఇది కేవలం శరీరం, మెదడు మరియు అహంకారానికి (Ego) మాత్రమే పరిమితం. శ్రీకృష్ణుడు ఈ నియమాన్ని విరవమని చెప్పలేదు, దీనిని అధిగమించమన్నాడు.

మనిషి తన ప్రకృతి సిద్ధమైన గుణాలకు (సత్వ, రజో, తమో గుణాలకు) లొంగిపోయి జీవించినంత కాలం అతనికి 'ఫ్రీ విల్' లేదు; అతడు ఒక రోబో లాగే పాత కర్మల వైపు, భౌతిక శక్తి నియమాల వైపు లాగబడతాడు. ఎప్పుడైతే మనిషి ఈ శరీరం, మనస్సుల కంటే తాను వేరనే 'ఆత్మజ్ఞానాన్ని' పొంది, అహంకారాన్ని పక్కన పెడతాడో...

అప్పుడు అతడు ఆ భౌతిక నియమాలకు, గత కర్మల బంధాలకు లొంగిపోకుండా వాటికి అతీతంగా ఎదుగుతాడు. ఆధునిక సైన్స్ నిరూపిస్తున్నట్లుగా ఈ విశ్వమంతా కేవలం ఒక శక్తి క్షేత్రం (Energy field). ఐన్‌స్టీన్ ప్రసిద్ధ సమీకరణం $E = Mc^2$ ప్రకారం, ఘనరూపంలో కనిపించే మన శరీరం కూడా పరమాణు స్థాయిలో ఒక నిర్దిష్ట **కంపన వేగం (Vibrational speed)** వద్ద ప్రకంపిస్తున్న ఘనీభవించిన శక్తే (Condensed energy). శరీరం మరియు మనస్సు అనేవి నిరంతరం మారే భౌతిక శక్తి రూపాలు మాత్రమేనని గ్రహించి, వాటికి మూలమైన, ఎప్పటికీ మార్పు లేని ఆ 'ఆత్మ' లేదా శక్తి క్షేత్రం (Energy field) తో అనుసంధానమై ఎప్పుడైతే మనిషి 'నిష్కామ కర్మ' చేస్తాడో, అప్పుడే అతనికి నిజమైన స్వేచ్ఛ లభిస్తుంది. కృష్ణుడు చూపిన మార్గం కూడా ఇదే—ప్రకృతి నియమ పరిధిలో ఉంటూనే, విశ్వచైతన్యంతో అనుసంధానం కావడం ద్వారా కర్మ బంధాల నుండి విముక్తి పొంది, సంపూర్ణ స్వేచ్ఛను (Freedom) కైవసం చేసుకోవడం.

ఈ సందర్భంలో బౌద్ధమత గ్రంథాల ప్రకారం, కర్మ అనేది బాహ్యంగా జరిగే శారీరక క్రియ కాదు; అది మనస్సులో పుట్టే 'చేతన' (Intent/Volition). గౌతమ బుద్ధుడు తన బోధనల్లో ***"చేతనాహం***

భిక్కవే కమ్మం వదామి" అని స్పష్టం చేశారు—అంటే, "ఓ భిక్షువులారా! ఉద్దేశాన్ని లేదా సంకల్పాన్ని మాత్రమే నేను కర్మ అంటాను." మనిషి ఏ పని చేసినా, దానికి వెనుక ఉన్న మానసిక ఉద్దేశమే ఆ కర్మ యొక్క ఫలితాన్ని (మంచి లేదా చెడు) నిర్ణయిస్తుంది. బౌద్ధమత ప్రసిద్ధ గ్రంథమైన 'ధమ్మపదం' లో దీనిని ఒక అద్భుతమైన ఉదాహరణతో చెప్పారు. ఎద్దు అడుగుజాడలను బండి చక్రం ఎలాగైతే వెంబడిస్తుందో, అలాగే ఒక వ్యక్తి కుత్సితమైన లేదా చెడు ఉద్దేశంతో మాట్లాడినా, పనిచేసినా... అతని వెనుక దుఃఖం అంతలా వెంబడిస్తుంది. ఒకవేళ పవిత్రమైన ఉద్దేశంతో పనిచేస్తే, మనిషిని నీడ ఎలాగైతే వీడదో, సుఖం కూడా అలాగే వెంబడిస్తుంది. బుద్ధుడు ఈ సృష్టిని నడిపించే దేవుడి ఉనికిని అంగీకరించలేదు; ఆయన ప్రకారం కర్మ అనేది ఎవరి పర్యవేక్షణ లేకుండా, దానంతట అదే నడిచే ఒక సార్వత్రిక కార్య-కారణ నియమం (Law of Cause and Effect).

సనాతన ధర్మంలోనూ, బౌద్ధంలోనూ కర్మ అనేది ఒక అదృశ్య శక్తి లేదా మానసిక ముద్రగా భావిస్తే... జైనమతం దీనిని పూర్తిగా భిన్నమైన, వైజ్ఞానిక కోణంలో చూసింది. జైనమత ప్రధాన గ్రంథమైన ఉమాస్వాతి రాసిన 'తత్వార్థ సూత్ర' ప్రకారం, కర్మ అనేది ఒక మానసిక భావన మాత్రమే కాదు; అది విశ్వంలో ప్రవహించే ఒక సూక్ష్మమైన

'భౌతిక పదార్థం' (Material Matter / Pudgala). మనం ఎప్పుడైతే రాగద్వేషాలకు, క్రోధాహంకారాలకు లోనవుతామో, అప్పుడు మన ఆత్మకు ఒక అయస్కాంత శక్తి ఏర్పడుతుంది. ఆ శక్తి వల్ల విశ్వంలో ఉన్న కర్మ పరమాణువులు (Karma Particles) ఆకర్షించబడి, మన ఆత్మను చుట్టేస్తాయి. ఒక స్వచ్ఛమైన స్ఫటికంపై దుమ్ము పేరుకుపోతే అది ఎలా మురికిగా మారుతుందో, ఈ కర్మ పరమాణువుల వల్ల ఆత్మ తన సహజ ప్రకాశాన్ని కోల్పోయి బంధనంలో చిక్కుకుంటుంది. జైనమతంలో ఈ ప్రక్రియను 'ఆస్రవము' (కర్మ రావడం), 'బంధము' (ఆత్మను కర్మ కప్పేయడం) అంటారు. తీవ్రమైన తపస్సు, అహింస మరియు ఇంద్రియ నిగ్రహం ద్వారా ఆ పాత కర్మ పరమాణువులను పూర్తిగా కరిగించి వేయడాన్ని 'నిర్జర' అంటారు. అలా కర్మల నుండి పూర్తిగా విముక్తి పొందిన ఆత్మే 'సిద్ధుడిగా' మారి మోక్షాన్ని పొందుతుంది.

చివరిగా వైదిక దర్శనాల్లో ఒకటైన జైమిని మహర్షి ప్రతిపాదించిన 'పూర్వ మీమాంస సూత్రాలు' కర్మకు అత్యంత అగ్రతాంబూలం ఇచ్చాయి. వీరి ప్రకారం ఈ సృష్టిని నడిపించడానికి, మనకు కర్మ ఫలాలు ఇవ్వడానికి ప్రత్యేకంగా ఒక దేవుడు అవసరం లేదు. మనం చేసే కర్మలకే ఆ శక్తి ఉంది. ఈ గ్రంథం 'అపూర్వ' అనే ఒక అద్భుతమైన

భావనను చెప్పింది. మనం ఒక మంచి పని (ఉదాహరణకు యజ్ఞం, దానం లేదా ధర్మ కార్యం) చేసినప్పుడు ఆ పని అక్కడితో ముగిసిపోతుంది, కానీ దాని శక్తి నశించదు. ఆ సత్కర్మ అంతర్థమై, మన పుణ్య ఖాతాలో 'అపూర్వ' అనే ఒక అదృశ్య, అలౌకిక శక్తి రూపంలో నిల్వ ఉంటుంది. భవిష్యత్తులో సరైన సమయం వచ్చినప్పుడు, ఆ 'అపూర్వ' శక్తే స్వయంగా మనకు సుఖాన్ని, ఐశ్వర్యాన్ని లేదా స్వర్గలోక ప్రాప్తిని అందిస్తుంది. కర్మ అనేది విశ్వంలో ఎన్నటికీ నశించని ఒక పరమ సత్యమని మీమాంస చెప్తుంది.

వేదాలలోని 'ఋత' అనే విశ్వ ప్రకృతి నియమం నుండి, ఉపనిషత్తుల అంతరంగ శోధన, పతంజలి మానసిక సంస్కారాల విశ్లేషణ, యోగవాసిష్ఠుని పురుషార్థ వీరత్వం, మరియు భగవద్గీతలోని నిష్కామ కర్మయోగం వరకు... కర్మ సిద్ధాంతం ప్రయాణించిన మార్గం ఒకటే సందేశాన్ని ఇస్తోంది. "ఏమి కర్మా రా నాయనా" అని ఏడవడం చేతకానితనం. ఈ జన్మలో మనకు ఎదురయ్యే అవమానాలు, కష్టాలు గతంలో మనం చేసిన పనుల ప్రతిబింబాలే కావచ్చు; కానీ వాటిని చూసి నిరాశ చెందాల్సిన అవసరం లేదు. మన తలరాతను గతంలో మనమే రాసుకున్నప్పుడు, మన భవిష్యత్తును ప్రస్తుత క్షణంలో మన సత్కర్మల ద్వారా తిరిగి రాసుకునే సర్వాధికారాలు, శక్తులు కూడా మన చేతుల్లోనే

ఉన్నాయి. 'ఆత్మ సాక్షి' ని మేల్కొలిపి, ప్రతి కోరికను ధర్మంతో శోధించి, ఫలితంపై ఆశ లేకుండా కర్తవ్యాన్ని నిర్వర్తించినప్పుడు ఎంతటి ప్రారబ్ధమైనా మోకరిల్లక తప్పదు. కర్మ సిద్ధాంతం మనిషిని బానిసను చేయడానికి పుట్టింది కాదు; తన జీవితాన్ని తానే మలుచుకునే ఒక అద్భుతమైన 'కర్మశిల్పి' ని చేయడానికి పుట్టిన పరమ సత్యం.